

ВІДГУК

наукового керівника докторки педагогічних наук,
професорки Цебрій Ірини Василівни на дисертаційну роботу
Сокіл Людмили Михайлівни

**«Розвиток народної хореографічної сценографії в закладах позашкільної
освіти України (кінець ХХ – початок ХХІ ст.)»**,

поданої на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за
спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки

Здобувачка Сокіл Людмила Михайлівна успішно виконав передбачені
аспірантурою складники аспірантури. *Освітній компонент* (кандидатські
мінімуми) були успішно здані складався в аспірантурі Харківського
національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди: філософія –
добре, німецька мова – відмінно, теорія та історія педагогіки – відмінно.

Науковий компонент. Працюючи над дисертацією, Л. М. Сокіл
зарекомендувала себе зрілим науковцем, яка знаходиться в пошуку джерел та
наукової літератури, показав уміння їх аналізувати й узагальнювати, проявив
хист донаукової концептуалізації та логічності у викладі теоретичного
матеріалу, здатність робити власні висновки, своєчасно підтверджувати
результати дослідження у фахових публікаціях і збірниках матеріалів
конференцій різних рівнів, а також у підготовні монографії.

Дисертаційна робота здобувача Сокіл Людмили Михайлівни присвячена
дослідженню розвитку народної хореографічної сценографії в закладах
позашкільної освіти України (кінець ХХ – початок ХХІ ст.).

У дисертаційній роботі на достатньому рівні теоретичного узагальнення
обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету і завдання, розкрито об'єкт,
предмет і методи дослідження, схарактеризовано хронологічні межі наукового
доробку, висвітлено зв'язок роботи з науковими планами й програмами,
представлено джерельну базу, розкрито наукову новизну та практичне значення
отриманих результатів, відображено форми апробації й упровадження результатів
дослідження в практику. Здобувачка аргументовано вирішила наукову проблему
розвитку народної хореографічної сценографії в закладах позашкільної освіти
України (кінець ХХ – початок ХХІ ст.), довела доцільність використання творчих

здобутків означеного періоду для сучасного етапу розвитку системи позашкільної освіти. Аналіз джерел і літератури (184 літературно-наукові праці і 21 архівне джерело, що відповідають вимогам апробації наукового дослідження) вимагав значної кількості наукових підходів, основними серед яких використані здобувачем є: андрагогічний, особистісно-діяльнісний, ідеографічний, генералізуючий підходи.

Наукова новизна дослідження Л. М. Сокіл не викликає сумнів і в тому, що *вперше: вперше* на основі історико-педагогічного аналізу *виявлено й узагальнено* особливості розвитку народної хореографічної сценографії в закладах позашкільної освіти України (кінець ХХ – початок ХХІ ст.) за предметно-географічним принципом у методолого-педагогічній і педагогічній площинах, площині роботи колективу з музичним супроводом і регіональним контекстом; *схарактеризовано* особливості розвитку народної хореографічної сценографії в закладах позашкільної освіти України в період реформування освітньої галузі; *виявлено* принципи та специфічні методи, що складають основу роботи над народною сценографією; *схарактеризовано* основні тенденції в розвитку народної хореографічної сценографії в закладах позашкільної освіти України наприкінці ХХ – початку ХХІ століть: *позитивні* (тенденції до застосування мультимедійних технологій, до індивідуалізації в хореографічному навчанні, до відродження автентичного танцю) та *негативні* (самоізоляція дітей і підлітків у віртуальному середовищі, скорочення закладів позашкільної освіти) тенденції в розвитку народної сценографії України на сучасному етапі; *визначено спільне* (добровільна участь у колективі, фізичне виховання тіла, музично-ритмічне виховання, танцювальність), *відмінне* (обсяг сформованості хореографічних умінь та навичок учасників колективу, різна кількість видів хореографії, участь у суспільному житті ЗПО, міста, країни; створені репертуару колективу) й *особливе* (неповторність сценографії твору, здійсненого кожним хореографом-постановником) у роботі хореографічних народних колективів.

Уточнено співвідношення базових понять «сценографія» та «народна хореографічна сценографія» в концепціях різних дослідників; хронологічні межі розвитку народної хореографічної сценографії України в добу Незалежності.

Уведено до наукового обігу низку невідомих і маловідомих архівних джерел (17), що розкривають внутрішні процеси розвитку народної хореографічної сценографії в Україні наприкінці ХХ століття й до сьогодні.

Подальшого розвитку й конкретизації набуло висвітлення внеску провідних учених і педагогів-хореографів у розвиток народної хореографічної сценографії в закладах позашкільної освіти досліджуваного періоду.

Л. М. Сокіл з'ясовано спільне, відмінне й особливе в роботі педагогів-хореографів над народною сценографією в ЗПО в досліджуваний період для розуміння суті загального хореографічного виховання підлітків у досліджуваний період, створенні умов до комунікативної інтеграції всіх учасників колективу. Доведено, що заняття хореографією несе в собі навчально-пізнавальну спрямованість та розвиває потребу в дитячо-юнацькій творчості.;

Л. М. Сокіл уточнено уявлення про позитивні та негативні тенденції в розвитку народної сценографії України на сучасному етапі. До негативних тенденцій належать тенденції до самоізоляції дітей і підлітків у віртуальному середовищі та певного скорочення закладів позашкільної освіти України навіть в 20-ті роки ХХІ століття, або достатньо вагома оплата за навчання в них. До позитивних – тенденції до застосування мультимедійних технологій у сучасній освіті, до індивідуалізації в хореографічному навчанні, тенденція до відродження автентичного танцю.

Значимим є й практичне значення дослідження. Основні результати дисертації *впроваджено* у навчальний процес ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (№ 1/133 від 31.03.2024 р.), Полтавської академії неперервної освіти імені М. В. Остроградського (довідка № 60 від 30.05.2023 р.), Павлоградської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів №9 (довідка № 60-2 від 23.03.2024 р.), Полтавського мистецького ліцею імені Софії Русової

Полтавської обласної ради (довідка № 155 від 25.04.2024), Комунального закладу «Полтавський палац дитячої та юнацької творчості Полтавської міської ради» (довідка № 01-69/94 від 08.04.2024), Полтавської міської школи мистецтв «Мала академія мистецтв імені Раїси Кириченко» (довідка № 117/1 від 29 квітня 2024).

Основні положення дисертації доповідалися й обговорювалися на засіданнях ученої ради навчально-наукового інституту мистецтв, кафедри музичного мистецтва та хореографії ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»; оприлюднені на науково-практичних конференціях різних рівнів: міжнародній – «International scientific innovations in human life. Proceedings of the 12th International scientific and practical conference» (Manchester, United Kingdom, 2022); «X International Scientific and Practical Conference «Modern science: theoretical and practical view»» (Spain, 2024); усеукраїнській з міжнародною участю – «Мистецька освіта та естетичне виховання молоді» (Полтава, 2022); усеукраїнських – «Стан народної хореографії в Україні та перспективи її розвитку» (Київ, 2012), «Мистецька освіта та естетичне виховання молоді» (Полтава, 2022).

Отже, у дисертаційній роботі вирішено наукову проблему розвитку народної хореографічної сценографії в закладах позашкільної освіти (кінець ХХ – початок ХХІ ст.). Якість запропонованих наукових висновків визначається їхньою коректністю, обґрунтованістю й аргументованістю, а також академічною культурою та добросовістю здобувачки.

Таким чином, дисертація Сокіл Людмили Михайлівни «Розвиток народної хореографічної сценографії в закладах позашкільної освіти України (кінець ХХ – початок ХХІ ст.)» є самостійним і завершеним науковим дослідженням, яке відповідає диплом спеціальності 13.00.01 – загальна педагогіка: історія та теорія, а її авторка заслуговує наукового ступеня кандидата педагогічних наук.

**Доктор педагогічних наук,
професор**

Ірина ЦЕБРІЙ